

СЛЕДВАЩАТА СЪПКА: НАРЪЧНИК ЗА СЕМЕЙСТВА НА НОВОДИАГНОСТИЦИРАНИ ДЕЦА С НАРУШЕНИЯ ОТ АУТИСТИЧНИЯ СПЕКЪР

Какво са Нарушения от аутистичния спектър или Генерализирани разстройства на развитието?

Аутизмът е сложно неврологично нарушение, което включва особености в социалното взаимодействие, комуникацията и поведението на децата. Аутизмът се описва като спектър от нарушения – това означава, че различни симптоми могат да се появяват в различни комбинации с вариации в степента на тежест. Особеностите в поведението, характерни за аутизма, може да не се забелязват в ранна възраст (18 – 24 месеца), но обикновено стават очевидни в ранното детство (2 – 6 години). Нарушенията от аутистичния спектър обхващат индивиди от всички страни и региони по света и не зависят от расата, етноса или икономическите условия на страната.

Кои са Нарушенията от аутистичния спектър или Генерализирани разстройства на развитието?

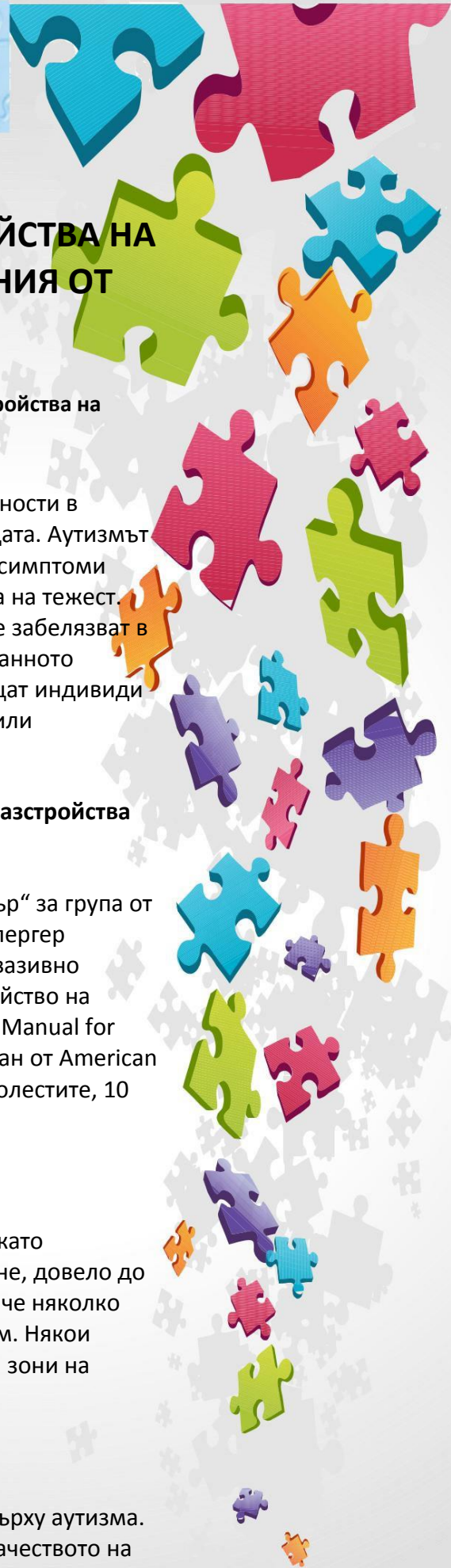
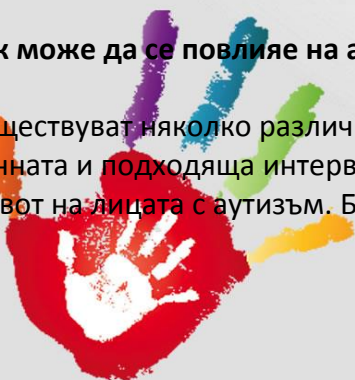
Генерализираните разстройства на развитието (ГРР) е термин „чадър“ за група от нарушения, които включват Детски аутизъм, Атипичен аутизъм, Аспергер синдром, Детско дезинтегративно разстройство, Рет синдром, Первазивно разстройство на развитието – неуточно, Генерализирано разстройство на развитието – друго. Всички те са описани в Diagnostic and Statistical Manual for Mental Disorders, Fourth Edition, Text Revision (DSM-IV-TR), публикуван от American Psychiatric Association, както и в Международна класификация на болестите, 10 ревизия (МКБ – 10).

Какво причинява аутизма?

Аутизмът няма една единствена причина. Преди се е разглеждало като психологическо нарушение, причинено от травматично преживяване, довело до емоционално и социално оттегляне. Днес изследователите вярват, че няколко гена, вероятно в комбинация с фактори от средата водят до аутизъм. Някои изследвания на лица с аутизъм показват увреждания в определени зони на мозъка.

Как може да се повлияе на аутизма?

Съществуват няколко различни подхода и метода за въздействие върху аутизма. Ранната и подходяща интервенция може да подобри значително качеството на живот на лицата с аутизъм. Болшинството от лицата с аутизъм обаче ще

продължат да показват някои симптоми, макар и в различна степен през целия си живот. Най-ефективната програма за въздействие поставя ударение върху ранната и системна интервенция и индивидуалния подход на работа. За да се обхванат разнообразните нужди на индивидите с аутизъм, програмите за въздействие трябва да бъдат гъвкави, преоценявани регулярно и да предоставят възможности на децата за генерализиране на опита.

Бъдещето

Много се научи за аутизма през последните десет години. Лицата с аутизъм могат да се научат да компенсират липсата и да се справят със своите особености често сравнително добре. И тъй като всеки индивид е уникален, е добре да знаете, че:

- Някои деца с аутизъм могат да ходят в масово училище заедно със своите връстници.
- Някои ученици с аутизъм могат да продължат образованието си след основното училище. Някои от тях може и да учат в университет.
- Някои възрастни с аутизъм могат да започнат работа.
- Лицата с аутизъм могат да ползват различни услуги за подкрепа в справяне с ежедневните дейности.
- Лицата с аутизъм и техните семейства могат да участват в различни сдружения и асоциации, където да споделят и обменят информация, да се подкрепят едни други.
- Лицата с аутизъм и техните семейства могат да публикуват статии или да пишат книги, в които да разказват за своя живот, трудностите, с които се сблъскват и как ги преодоляват.
- Лицата с аутизъм и техните семейства могат да участват в различни конференции, семинари, телевизионни предавания, където да информират обществото по проблемите на аутизма.

